

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และการคมนาคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร สังคมเศรษฐกิจ การเมือง และด้านวัฒนธรรม มีการจัดระเบียบทางสังคม กลายเป็นสังคมโลกและระบบเศรษฐกิจสากลที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเตรียมคุณภาพของประชากรจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการสร้างคนให้มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวให้อยู่รอดโดยสอดคล้องกับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 ก : 1) นอกจากนี้การศึกษายังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม คิดเป็น ทำเป็น พึ่งตนเองได้ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สร้างสรรค์สังคมที่สงบสุข มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรอบรู้ มีความสามารถที่เป็นสากล ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 1) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1)

การเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษา ได้มีการกล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลที่เกิดกับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมิน และปรับปรุงตนเองได้ เพื่อก่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ซึ่งตัวจักรที่สำคัญดังกล่าวก็คือ “ครู” ที่จะไม่ได้มีหน้าที่เพียง “สอน” เท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกเรียนรู้ครูจะมีหน้าที่โดยตรงในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กหรือผู้เรียน และการที่จะจัดให้ได้เช่นนั้น ครูจะต้องเป็นนักวางแผนที่ดี เป็นนักคิดที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ครูจะต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ติดตามข่าวสารใหม่ ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการแสวงหาข้อมูลความรู้ จากระบบข้อมูล สารสนเทศสมัยใหม่ ตลอดจนข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา และเลือกบริโภคข้อมูลที่เป็นความจริงได้อย่างชาญฉลาด เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ และปรับตัวปรับใจให้เข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน (สุทธิพร คล้ายเมืองปัก, 2543 : 5)

ถึงแม้ว่าในระยะที่ผ่านมา ได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมา โดยตลอด แต่จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาและกรมวิชาการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการแล้วด้านคุณธรรม จริยธรรม และความปลอดภัยของร่างกายและจิตใจของเด็กไทย อยู่ในสภาวะเสี่ยงเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างของปัญหาสุขภาพจิตที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ใน สถานศึกษาขณะนี้ ส่วนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากการศึกษาของสถาบัน ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา พบว่า เด็กไทยทำ คะแนนได้ดีสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้ทักษะพื้นฐาน เช่น การบวก ลบ คูณ และ หหาร หรือข้อสอบที่ใช้ความจำเท่านั้น แต่ไม่สามารถสามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหาที่ ต้องคิดวิเคราะห์ หรือเขียนคำตอบอธิบายยาว ๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์ และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าว เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 2)

กระแสแห่งความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้รับผลจากการจัดการศึกษา ดังกล่าวบุคคลในวงการศึกษาก็ได้แสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะสร้างความมั่นใจในด้านคุณภาพ การจัดการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่มี ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ให้มีการดำเนินการทั้งด้าน ปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ให้มีมาตรฐานทางการศึกษาตามที่กำหนด ซึ่งอาจ กล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการประกันคุณภาพการศึกษา (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์, 2542 : 3) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็น กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ ได้กำหนดสาระบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา ในหมวด 6 ไว้ โดยให้มีระบบประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกัน

คุณภาพภายนอกโดยใน มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการทำรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 ข : 24 - 25)

ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก ต่อไป การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา เพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 2)

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มมีความเข้าใจและมีความตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า ยังมีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มีการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน และไม่ได้ใช้ผลการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่ทำการประเมินผลแล้วนั้น ส่วนใหญ่ได้ประเมินผลตามมาตรฐานด้านปัจจัยมากกว่ามาตรฐานด้านกระบวนการและผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีการประเมินน้อยมาก ซึ่งแสดงว่าสถานศึกษายังต้องมีความต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จะต้องช่วยกันดำเนินการในเรื่องนี้โดยเร่งด่วน เพื่อให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 3)

จากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ยังมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ดังที่ พัชราวลัย คำบุญมี และคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพ วัสดุ การศึกษาใน 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ กิ่งกาญจน์ ยศปัญญา และคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย อยู่ในระดับมาก สำหรับมาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบ ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สถานภาพของบุคลากร และขนาดของสถานศึกษา นอกจากนั้นการดำเนินงานการประกันคุณภาพทางการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ยังมีการดำเนินงานด้านการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมได้ค่าเฉลี่ย 2.49 อยู่ในระดับมาก (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3, 2547 : 3) ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยศึกษาตัวแปรดังกล่าวเพื่อเป็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 และเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถดำรงความเป็นไทยอยู่ได้ ยกระดับมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม และก้าวสู่ความเป็นสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

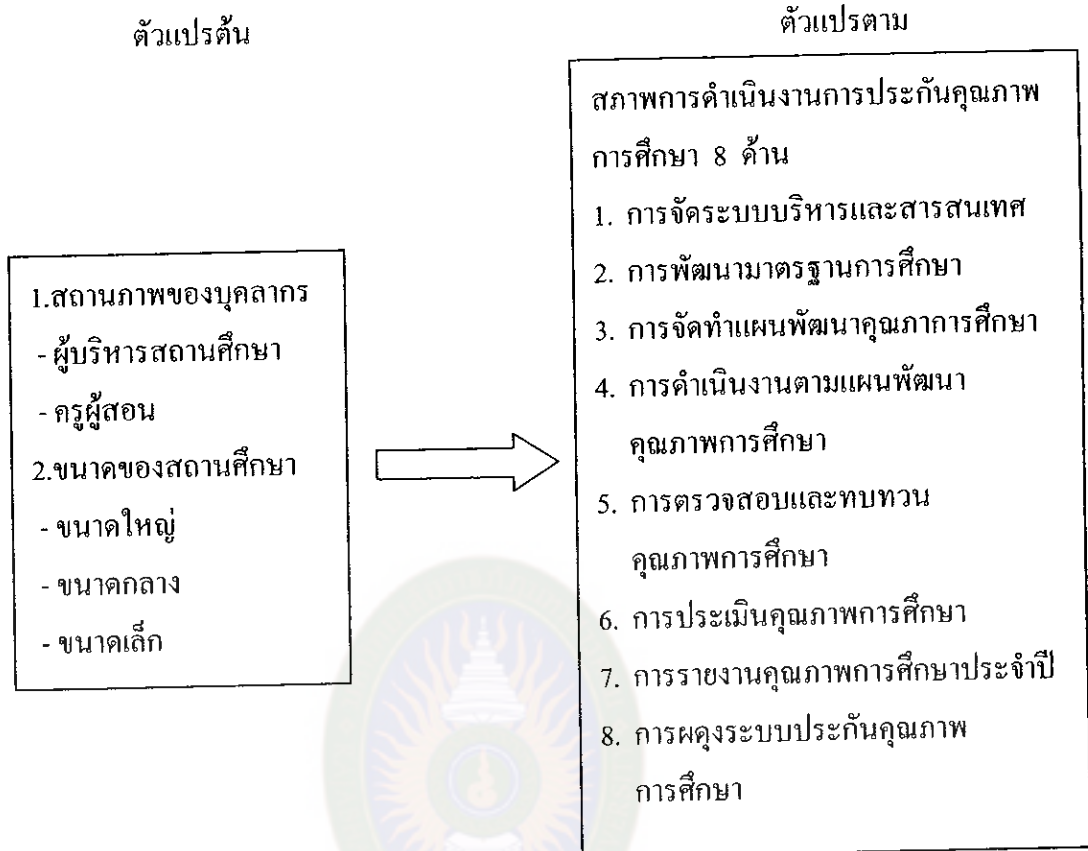
1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรในสถานศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสาระสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 8 ด้าน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 36) ดังแสดงในตารางภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,205 คน จาก 220 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 220 คน ครู จำนวน 1,985 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 814 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 179 คน และครู จำนวน 635 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครู

2.1.2 ขนาดโรงเรียน

- 1) โรงเรียนขนาดใหญ่
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย 8 ด้าน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ จะให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครองชุมชน และสังคม มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยมีระบบการดำเนินการดังนี้

1.1 ระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการเก็บรักษาอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติและระดับบริหาร

1.3 มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

1.4 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนการศึกษาของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษา แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วยเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา

และเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อบรรลุผลตามเป้าหมายของกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินงานสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย

1.5 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งระบบทั่วทั้งองค์กร โดยทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของระบบการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผล การปกครอง การบริหารจัดการ การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ดำเนินการร่วมกัน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีคุณลักษณะตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนภาพการจัดการศึกษาตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด นำผลที่ได้มาพิจารณาช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา และการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

1.7 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือทุกช่วงชั้นแล้วแต่กรณีตามกลุ่มประสบการณ์หรือตามสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตร ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระที่พึงประสงค์ ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ การเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ร่วมกันกำหนด ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมที่ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินทุกขั้นตอน

1.8 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา หรืออาจเรียกว่า รายงานประจำปี หรือรายงานการประเมินตนเองเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษาแห่งนั้น โดยต้องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

1.9 การผจญระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน ประเมินผล ทั้งในช่วงก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ

และหลังการดำเนินการ ทำการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา นำมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. สถานภาพ หมายถึง สถานะของผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จำแนกเป็น

2.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3

2.2 ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามขนาด ได้ดังนี้

3.1 สถานศึกษานขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

3.2 สถานศึกษานขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 450 คน

3.3 สถานศึกษานขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 451 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไขปัญหา และพัฒนางานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาและในระดับเขตพื้นที่การศึกษา